

ASIAKASRAATI

Aika 17.8.2016 klo 9-11

Paikka Pohjois-Karjalan Sosiaaliturvayhdistys, kokoustila Sorina

Käsitellyt asiat

1. Osallistujien esittäytyminen ja kokemukset/odotukset raatitoiminnalle

Asiakasraatiin osallistui 10 henkilöä. Kolme raatilaisista oli mukana ensimmäisessä asiakasraadissa huhtikuussa. Osallistujista kuusi oli palkkatukityössä yhdistyksissä, yksi oli töissä ja kolme oli työttömänä. Alussa esittäytyttiin ja kerrottiin joko kokemuksia edellisestä raadista tai odotuksia raatitoiminnalle. Asiakasraadin vetäjänä toimi Sanna Saastamoinen KAIKU-hankeesta ja sihteerinä Johanna Seppänen KAJOKeskukselta. Esittelydiat liitteenä.

2. Esitys muutoksista työvoima- ja yrityspalvelulakiin ja työttömyysturvalakiin

Raadin teemana oli käsitellä hallituksen esittämiä muutoksia mm. työkokeiluun, palkkatukeen ja työttömyysetuuksiin liittyen.

a.) Työkokeilu soveltuvuuden arvioimiseksi

Perusidea työkokeilussa soveltuvuuden arvioimiseksi on hyvä. Työtön voi sen avulla saada jalkansa oven väliin ja näyttää osaamisensa. Tärkeänä pidettiin kokeilun vapaaehtoisuutta. Parhaassa tapauksessa työkokeilusta on työnantajalle ja työkokeilijalle molemminpuolinen hyöty. Uudessa työkokeilumallissa nähtiin myös mahdollisuus väärinkäyttöön.

Yhden kuukauden keston arvioitiin olevan joissakin tilanteissa liian lyhyt soveltuvuuden arvioimiseen. Työpaikalla kuluu paljon aikaa esim. uusien ohjelmien opettamisessa työkokeilijalle.

Raatilaiset toivoivat, että työkokeilu soveltuvuuden arvioimiseksi luettaisiin työllistymistä edistäväksi palveluksi, jolloin kulukorvausta voitaisiin maksaa. Liikkumisesta tulee työkokeilijalle kustannuksia ja kulukorvaus voisi muutenkin motivoida hakeutumaan aktiivisesti näyttämään osaamistaan. Raatilaiset toivoivat, että kaiken muotoisesta työkokeilusta voisi kertyä päiviä työssäoloehdon täyttämiseksi.

Raatilaisille heräsi useita kysymyksiä uudenlaiseen työkokeiluun liittyen:

- Miten työnantajan ja työntekijän kohtaamista voisi helpottaa? Tulisiko olla nettisivu, jossa työtön voisi ilmoittaa halukkuudestaan työkokeiluun soveltuvuuden arvioimiseksi ja jossa työnantaja voisi tällaista henkilöä hakea.
- Miten varmistetaan, että työnantajalla on tosiasiallisesti työtä tarjolla?
- Montako henkilöä voidaan ottaa työkokeiluun soveltuvuuden arvioimiseksi kerrallaan tai peräkkäin? Miten estetään väärinkäyttö esim. kausityövoimana? Seurataanko työkokeilijoiden määrää työnantajittain?
- Työnantaja veloitetaan antamaan palautetta te-toimistoon siitä, miksei työkokeilussa ollut henkilöä palkattu työkokeilun päätteeksi. Onko työkokeilussa olleen henkilön mahdollista esittää oma näkemyksensä siitä, miksi palkkaamista ei tapahtunut?
- Kuka arvioi osaamista työpaikalla ja saako työkokeilija soveltuvuudestaan kirjallisen arvion, jota voi hyödyntää esim. työnhaussa?
- Onko työkokeilun työllistävää vaikutusta tutkittu?

b.) Muutokset palkkatukeen

- Työssäoloehtoon luettaisiin vain 75% työssäoloehdon täyttävistä kuukausista
  - Käytännössä palkkatukityön tulisi kestää kahdeksan kuukautta, jotta kuuden kuukauden työssäoloehto täyttyisi. Raatilaiset kokivat, että esitetty muutos viestii arvostuksen puutteesta palkkatukityötä kohtaan. Muutos vaikeuttaisi ansiosidonnaiselle päivärahalle pääsyä.
  - Muutoksen tavoitteena on aktivoida palkkatukityöntekijää hakeutumaan avoimille työmarkkinoille työsuhteen aikana tai sen jälkeen. Raatilaiset eivät kokeneet ongelmaksi sitä, etteivätkö palkkatukityössä olevat hakisi töitä vaan sen ettei työpaikkoja ole. Työttömien syylistäminen aktiivisuuden puutteesta on loukkaavaa.
  - Mahdollisuutta palkkatuetuun työhön pidettiin etuna. Työttömyyden jälkeen pääsee taas töihin. Järjestösektorilla, jossa töitä olisi, ei ole mahdollisuutta palkata ilman palkkatukea. Huomioitiin myös se, että palkkatukityö kartuttaa eläkettä.

”Ainahan ihmisellä on parempi tehdä töitä kuin pönöttää kotona.”
  - Raatilaisilla oli käytännön kokemuksia palkkatukityöntekijän vähempiarvoisuudesta. Palkkatukityöhön hakeutuvaa ei aina haastatella eikä aikaisempaa työkokemusta

tunnisteta tai siitä puhuta. Työnantaja ei osaa ajatellakaan, mitä osaamista työntekijällä voisi olla. Mahdollisia kokemuksia tai ikälisiä ei usein huomioida, jos niitä ei osaa pyytää. Palkkatukityötä hakeva ei välttämättä uskalla ottaa lisiä puheeksi siinä pelossa, ettei tule valituksi työhön. Raatilaisilla oli myös kokemuksia siitä, ettei palkkatukityöntekijä aina saa samanlaista työterveyshuoltoa kuin muut työntekijät työpaikalla. Työterveyshuollon palveluja tulisi tarjota tasavertaisesti kaikille samassa työpaikassa oleville. KAJO-keskus ja KAIKU-hanke lupasivat panostaa työnantajien tiedottamiseen.

” Hitokseen koko palkkatuki ja kaikille koulutusta vastaavaa työtä ja sen mukainen palkka!

- Työttömyysetuutta voi käyttää palkkatukena tai starttirahana

Raatilaisten oli vaikea vielä hahmottaa, mitä mahdollisuus työttömyysetuuden käyttöön palkkatukena tai starttirahana käytännössä työttömän kannalta tarkoittaisi. Lähinnä kyseessä on määrärahoihin liittyvä järjestely.

- Muut muutosehdotukset

Raatilaisten mielestä palkkatukeen esitettiin lähinnä heikennyksiä työttömän työnhakijan näkökulmasta. Parannuksia olivat rekisteröidyn uskonnollisen yhdyskunnan rinnastaminen yhdistykseen palkkatukea haettaessa ja siirtotyötilanteessa samojen kriteerien asettaminen sekä työnantaja- että käyttäjäyhdistykselle.

3. Työttömyysetuudella tuettu omaehtoinen opiskelu

Esityksen mukaan omaehtoisen opiskelun keskeytys on jatkossa perusteltava te-toimistoon. Muutosta pidettiin järkevänä. Sen sijaan ehdotus kulukorvauksen poistamisesta ei saanut raatilaisten hyväksyntää. Opintojen arvioitiin jäävän aloittamatta, jos taloudellista turvaa heikennetään. Toiselle paikkakunnalle opiskelemaan lähteminen vaatii rahaa. Raatilaiset tunnustivat myös omaehtoisen opiskelun taloudellisten edellytysten olevan ilman kulukorvaustakin paremmat verrattuna opintotukeen. Kulukorvausta ei ole mainostettu aktiivisesti te-toimistoissa, kaikki eivät ole sitä ymmärtäneet hakea opintojen ajalta. Te-toimiston toivottiin kertovan kaikki etuudet, joihin ihminen on kulloinkin oikeutettu.

4. Muut muutosesitykset

- Sovitellun päivärahan maksamista lyhytkestoisen yrittäjyyden ajalta pidettiin hyvänä. Raatilaiset kysyivät, kuinka pitkä väli kahden viikon yrittäjyyden jälkeen tulisi olla ennen kuin voi toimia toiset kaksi viikkoa yrittäjänä.
- Starttirahaan liittyviä muutoksia pidettiin hyvinä, samoin liikkuvuusavustuksen muo-

dostumista.

5. Seuraavan raatitapaamisen teema

Sovittiin, että seuraavalla raatitapaamisella marraskuussa käsitellään työttömiin ja työttömyyteen liittyvää viestintää esim. tiedottamista työttömille suunnatuilla nettisivuilla ja tapaa puhua työttömistä ja työttömyydestä.

6. Seuraava tapaaminen

17.11.2016 klo 9 – 11, Sorinassa (Siltakatu 20 A 11)

Muistion kirjasi Johanna Seppänen ja sen ovat tarkistaneet raatiin osallistuneet.